Memo

Onderwerp : Position paper streekomroep
Datum : 12-6-2025
Van : Gemeentebesturen en omroep in De vijf gemeenten in Zuidwest Twente: Borne, Haaksbergen, Hellendoorn, Hof van Twente, Rijssen-Holten.

De vijf omroepen die het initiatief genomen hebben voor een streekomroep voor Zuidwest Twente leggen zich niet neer bij het besluit van de NLPO om Zuidwest Twente niet als afzonderlijke streek te erkennen. Zij richten hun verzoek nu op de landelijke politiek en de minister, die uiteindelijk het besluit moet nemen, die een eigen streekomroep voor Zuidwest Twente mogelijk zal maken.

De vijf omroepen wijzen erop dat de NLPO niet is ingegaan op de argumenten die pleiten voor opdeling van de streek Twente. Vragen daarover weigert de NLPO te beantwoorden. Het proces van de Change Board van de NLPO moet daarom als niet transparant bestempeld worden. Het blijft volstrekt onduidelijk waarom de NLPO blijft vasthouden aan een extreem grote streekomroep in Twente, met 600.000 inwoners bijna de grootste streek van Nederland. En dit ondanks het overduidelijke gebrek aan draagvlak in Twente. Dat was er niet in 2017, toen de streekomroepenkaart tot stand kwam, en dat is er nu nog minder.

De bewering van de Change Board *Het proces van actualisatie is zorgvuldig vormgegeven in samenspraak met gemeenten en omroepen* is in het geval van Twente ook aantoonbaar onjuist. Er is niet ingegaan op het verzoek van de omroepen in Zuidwest Twente om in gesprek te gaan en ook de betreffende gemeenten zijn niet nader geconsulteerd op hun zienswijzen. Daarmee worden de omroepen en hun gemeentebesturen totaal niet serieus genomen. En uiteindelijk zullen bijna 200.000 inwoners in Zuidwest Twente de dupe worden: Zo telt Zuidwest Twente momenteel twee van de best lopende lokale omroepen van Nederland, die bij de huidige plannen gedwongen zullen moeten stoppen. Als het NLPO-plan ongewijzigd doorgaat zal Zuidwest Twente haar goed functionerende professionele lokale omroepen verliezen en daarmee de lokale journalistieke infrastructuur die nu juist het doel van de wetswijziging zou moeten zijn. In plaats daarvan krijgt het een tweede regionale omroep, waar niemand op zit te wachten.

De omroepen en gemeentebesturen wijzen erop dat ook in andere streken in Nederland er verzet groeit tegen de voorgenomen streekindeling. Ook in andere streken dreigen lokale omstandigheden genegeerd te worden en goed functionerende lokale omroepen te moeten verdwijnen. Het initiatief uit Zuidwest Twente weet zich gesteund door steeds meer soortgelijke initiatieven in andere delen van Nederland. Ook de VNG wil aanpassing van het wetsvoorstel.

Anke Jonathans, hoofdredacteur van lokale omroep Borne Boeit: "De NLPO heeft laten zien dat ze niet van plan is om rekening te houden met lokale omstandigheden en de roep om lokaal maatwerk zoals die ook vanuit de VNG komt. Daarmee schiet de NLPO haar doel voorbij van het versterken van de lokale journalistieke infrastructuur. Wij zijn voorstander van de nieuwe wet en onderschrijven de doelstellingen ervan, maar de rigide invulling van onderdelen en de top-down benadering moet van tafel. Zo niet dan verdwijnt het draagvlak voor de wet nog verder en komt de hele streekomroep-opzet in gevaar. In Twente is het resultaat een veel te grote streekomroep, waar gemeenten tot vijf euro per inwoner extra uit eigen middelen moeten gaan betalen om enige professionele journalistiek in hun gemeente te behouden. Ook dat staat haaks op de doelen van de nieuwe Mediawet."

Hoe nu verder?

De komende periode wordt vanwege de val van het kabinet besloten welke wetsvoorstellen controversieel worden verklaard. De omroepen en gemeenten in Zuidwest Twente pleiten ervoor dat de wet controversieel wordt verklaard, omdat duidelijk is dat er meer tijd nodig is om de wet zo aan te passen dat de meerderheid der omroepen en gemeenten zich erin kan vinden.

In het vervolg willen de initiatiefnemers dat de rol van de VNG in de wet versterkt wordt: gemeenten moeten het recht behouden op lokaal mediabeleid en maatwerk in de streek, en het volstrekt willekeurig gekozen maximumaantal van 80 streken moet uit de conceptwet.

Bijlage: ingediend aanvraag bij de NLPO
De argumenten die gebruikt zijn bij de aanvraag aan de NLPO staan als een huis. De NLPO heeft bij haar besluit geen enkel argument weerlegd. Daarom hebben we deze nogmaals bijgevoegd.